

Czy ludzie religijni żyją dłużej?

Autor tekstu: **Nigel Barber**

Tłumaczenie: **Małgorzata Dobrowolska**

Na łamach *Psychology Today* opublikowano w lutym tego roku artykuł Nigela Barber'a, PhD, autora rubryki „Bestia Ludzka”, autora kilku książek z zakresu psychologii ewolucyjnej (między innymi „Dobroć w Okrutnym Świecie: Ewolucja Altruizmu”).

Czy religia jest takim dobrym eliksirem życia jak się wydaje? Powyższe pytanie można zadać na dwa sposoby. Po pierwsze, czy ludzie religijni żyją dłużej niż ich niereligijni współobywatele, albo, czy ludzie żyjący w krajach religijnych cieszą się dłuższym życiem niż w krajach laickich. Zaskakujące jest, że odpowiedzi na te pytania są bardzo różne.

Różnice między państwami

Kraje, w których ludzie przeciętnie żyją krócej należą przeważnie do najbardziej religijnych. Narody Czarnej Afryki (Afryka Subsaharyjska) stanowią dobry przykład. W większości tych krajów malaria, pasożyty, Denga (Dengue fever), cholera, biegunki, AIDS/HIV etc. odejmują całe dziesięciolecia z przewidzianej, i bez nich, na niecałe 60 lat średniej długości życia. Obecność tak wielu poważnych chronicznych chorób, oraz przewidywana wczesna śmierć, pozwalają przewidzieć powszechną wiarę w Boga oraz duże znaczenie religii [\[1\]](#).

Wraz z ekonomicznym rozwojem zdrowotność się poprawia, zaś religijność maleje. Oznacza to, że populacja krajów wyżej rozwiniętych będzie zarówno zdrowsza oraz bardziej świecka. Kraje te korzystają z opieki zdrowotnej na wyższym poziomie, lepszych warunków sanitarnych, oraz publicznych programów zdrowotnych takich jak szczepienia na odrę czy ospę. Efektem jest zwiększona (dosłownie dwa razy) przewidywana średnia długość życia w porównaniu z ubiegłym stuleciem.

Świeckie populacje zdecydowanie żyją znacznie dłużej niż mieszkańcy bardzo religijnych krajów. Przykładem jest Szwecja gdzie przewidywana średnia długość życia wynosi 81 lat, oraz Japonia (82 lata), których obywatele przeżywają o kilka lat religijnych Amerykanów (78.5 roku).

Co jednak się dzieje, jeżeli porównamy religijną i świecką populację tego samego kraju?

Porównanie religijnych i świeckich obywateli tego samego kraju

Takie porównanie zależy od kraju, który weźmie się pod uwagę. Najwięcej znaczących badań podjęto w Stanach Zjednoczonych, gdzie większą długość życia obserwuje się pośród religijnych ludzi według jednych badań, lecz mniejszą, lub porównywalną według innych. Trudno jest zrozumieć te różnice wyników, lecz wydaje się, iż religijni ludzie w U.S.A. żyją dłużej niż ci, którzy stronią od kościoła.

Religijni Amerykanie, według tych raportów, mają silny system odpornościowy, niższe ciśnienie krwi oraz krótszy czas dochodzenia do zdrowia po operacjach (niektóre z tych raportów są jednak podważane, [\[2\]](#)).

Uczestnictwo w obrządkach kościelnych przynosi wiele potencjalnych korzyści dla zdrowia. Należą do nich promocja zdrowszego stylu życia, lepsze opanowanie stresu, oraz socjalne oparcie [\[3\]](#). Te korzystne czynniki mogą tłumaczyć, dlaczego religijni Amerykanie żyją dłużej według niektórych badań.

Jednak najwyraźniej dobry wpływ religii na zdrowie nie jest notowany w innych rozwiniętych krajach. W Danii czy Holandii, gdzie religijni ludzie stanowią mniejszość, korzyści zdrowotne religii znikają zupełnie, jak pokazują badania nad kliniczną depresją [\[4\]](#). (Depresja ma silną korelację z chorobami serca, a tym samym z śmiertelnością).

Co zatem to wszystko oznacza?

Kiedy porównamy ludzi żyjących w tym samym kraju, religijni wyznawcy cieszą się korzyściami zdrowotnymi tylko wtedy, gdy stanowią znakomitą większość, jak to się dzieje w Stanach

Zjednoczonych. Te korzyści zanikają jednak w przypadku mniejszości religijnych.

Dlaczego? Jedyнным logicznym wytłumaczeniem, że niereligijni ludzie w U.S.A. mają gorsze zdrowie jest fakt, iż są oni przeważnie wykluczeni z udziału w polityce, pełnią znacznie mniejszą rolę w lokalnych społecznościach ponieważ ludzie religijni uważają ich za bezwartościowych. Kluczowym powodem jest również to, że kościoły pełnią centralną rolę w działalności charytatywnej oraz przeważają pośród organizacji społecznych.

W krajach o dużym stopniu laicyzacji udział ateistów w działalności społecznej jest bardzo wysoki [5]. Tam ateści zatem udzielają się znacznie bardziej niż robią to w krajach porównywalnie bardziej religijnych, jak Stany Zjednoczone. Zamiast czuć się jak obywatele drugiej kategorii niereligijni ludzie czują się częścią swojej społeczności wraz ze wszystkimi korzyściami, które z tego płyną. Zatem to co wygląda na korzystny wpływ religii wynika wyłącznie z faktu należenia do większości w populacji.

W Stanach Zjednoczonych badacze stanu zdrowia społeczeństwa przypisują religii przedłużanie życia. Jednak pomimo tego, że Amerykanie w większości są religijnym narodem, średnia długość ich życia jest na podobnym poziomie co w innych wysoko rozwiniętych ekonomicznie świeckich krajach takich jak Japonia i Szwecja. Najwyraźniej gorsze warunki życia zarówno napędzają rynek religijny jak i redukują długość życia.

Z tej perspektywy wydaje się niezrozumiałe, że badacze zdrowotności tak chętnie przypisują korzystny wpływ religii na stan ludzkiego zdrowia. Jeżeli religia naprawdę powoduje, iż ludzie żyją dłużej, to jak to się dzieje, że w Czarnej Afryce, gdzie prawie wszyscy są religijni, średnia długość życia jest tak niska?

[Do religious people live longer](http://www.psychologytoday.com/blog/the-human-beast/201302/do-religious-people-live-longer) (http://www.psychologytoday.com/blog/the-human-beast/201302/do-religious-people-live-longer r)

Psychology Today, luty 2013.

Przypisy:

[1] Barber, N. (2012). *Why atheism will replace religion: The triumph of earthly pleasures over pie in the sky*. E-book, available at: [http://www.amazon.com/Atheism-Will-Replace-Religion-ebook/ dp/B008...](http://www.amazon.com/Atheism-Will-Replace-Religion-ebook/dp/B008...)

[2] Koenig, H. G. (2008). *Medicine, religion and health: Where science and spirituality meet*. West Conshohocken, PA: Templeton Foundation Press oraz Sloan, R. P., and Bagiella, E. (2002). "Claims about religious involvement and health outcomes". *Annals of Behavioral Medicine*, 24, 14-21.

[3] Paul-Labrador, M. D. et al. (2006). "Effects of a randomized controlled trial of transcendental [meditation](#) on components of the metabolic syndrome in subjects with coronary heart disease". *Archives of Internal Medicine*, 166: 1218-1224.

[4] Snoop, L. (2008). "Religiousness and [happiness](#) in three nations" *Journal of Happiness Studies*, 9, 207-211.

[5] Zuckerman, P. (2008). *Society without God: What the least religious nations can tell us about contentment*. New York: New York University Press.

Nigel Barber

Amerykański psycholog, autor blogu The Human Beast, autora kilku książek z zakresu psychologii ewolucyjnej (między innymi Dobroć w Okrutnym Świecie: Ewolucja Altruizmu).

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 24-06-2013)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,9057) (http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,9057)

Contents Copyright © 2000-2012 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2012 Michał Przech

Właścicielem portalu Racjonalista.pl jest Fundacja Wolnej Myśli.
Autorem portalu jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie elementy tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki prezentuje.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl